

Főoldal > ... > [Jogi Lépések Indítása](#) > [Költségmentesség](#) > [Latvia](#)

Költségmentesség

 Lettország

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Milyen költségekkel járnak a bírósági eljárások, és általában ki viseli őket?

A polgári perrendtartásról szóló törvény (Civilprocesa likums) értelmében a bírósági eljárás költségei a következőket foglalják magukban:

- I. bírósági költségek; és
- II. az eljárással kapcsolatos költségek.

A bírósági költségek és az eljárásokkal kapcsolatos költségek megállapítása a következő célból történik:

- a bíróságok munkájának finanszírozása során az államnál felmerülő költségek részleges kompenzálása,
- azon fél költségeinek a megtérítése, akinek a javára a bíróság határozatot hozott,
- az adósok ösztönzése kötelezettségeik önkéntes teljesítésére.

Arról, hogy hol lehet a bírósági költségeket megfizetni, az egyes bíróságok hivatalában lehet tájékozódni.

Az eljárás költségeiről szóló határozattal szemben az eljárás alá vont személy nyújthat be járulékos keresetet.

I. A BÍRÓSÁGI KÖLTSÉGEK közé a következők tartoznak:

- eljárási illeték (valsts nodeva),
- hivatali illeték (kancelejas nodeva),
- az ügy vizsgálatával kapcsolatos költségek.

A polgári perrendtartásról szóló törvény 34. cikke értelmében a bíróság előtt indított minden kereset után meghatározott eljárási illetéket kell fizetni, legyen szó eredeti keresetről vagy viszontkeresetről, harmadik fél által egy már folyamatban lévő ügyben benyújtott, a jogvita tárgyára vonatkozó önálló kereseti kérelemről, különleges bírói eljárásban benyújtott kérelemről, valamint az e cikkben meghatározott egyéb kérelmekről. A házasság felbontására vonatkozó azon keresetekben, amelyekben a kérelmezőnek kiskorú eltartottja van, a bíró a kérelmező kérésére elhalasztja az eljárási illeték megfizetését, vagy lehetővé teszi annak részletekben történő megfizetését.

A polgári perrendtartásról szóló törvény 38. cikke értelmében hivatali illeték fizetendő:

- az ügyben keletkezett iratról hiteles másolat kiadása, valamint a bírósági ítélet vagy határozat újbóli kiadása után,
- tanúsítvány kiállítása után,
- az írásbeli végrehajtási végzés másodpéldányának kiállítása után,
- a bírósági végzés jogerőre emelkedésének igazolásáért, amennyiben a végzést külföldi hatósághoz kell benyújtani,
- tanúk idézése után.

A polgári perrendtartásról szóló törvény 39. cikke értelmében az eljárással kapcsolatos költségek közé a következők tartoznak:

- a tanúnak és a szakértőnek fizetendő összegek,
- a tanúk meghallgatásával vagy helyszíni szemlével kapcsolatos költségek,
- az alperes felkutatásával kapcsolatos költségek,
- az ítélet végrehajtásával kapcsolatos költségek,
- a bírósági idézések és más bírósági iratok kézbesítésével, kiadásával és lefordításával kapcsolatos költségek,
- a hirdetmények újságokban való közzétételének költségei,
- követelés biztosításával kapcsolatos költségek.

A bírósági költségek alóli mentesség:

A törvény meghatározza azokat a személyeket, akik mentesülnek a bírósági költségek megfizetése alól (a polgári perrendtartásról szóló törvény 43. cikkének (1) bekezdése), beleértve az államilag finanszírozott költségmentességben részesülő felet is.

Egyéb esetekben az ügyben részt vevő fél anyagi helyzete alapján és a megfelelő bizonyítékok bemutatása mellett kérheti a bíróságtól a bírósági költségek alóli teljes vagy részleges mentességet.

A bíróság vagy a bíró megvizsgálja a kérelmet, és az egyén pénzügyi helyzetének figyelembevételével teljes vagy részleges mentességet ad a bírósági költségek nemzeti költségvetésbe történő befizetése alól.

A bírósági költségek megfizetése:

Az eljárási illetékek, a hivatali illetékek és az ítélezési költségek kifizetésére vonatkozó számlák a portálon az „Eljárási illetékek és bírósági számlák” (Valsts nodevas un tiesu konti) menüpontban található.

A bírósági költségek megtérítése:

- Az a fél, akinek javára ítéletet hoznak, az ellenérdekű féltől visszakapja az összes bírósági költséget.
- Amennyiben a követelés részben kielégítést nyert, a bírósági költségek viselésére a felperest kötelezik a követelések kielégített részével, az alperest pedig a követelés elutasított részével arányosan.
- Ha a felperes eláll a keresettől, meg kell térítenie az alperes részéről felmerült bírósági költségeket. Ebben az esetben az alperesnek nem kell megtérítenie a felperes bírósági költségeit. Ha azonban a felperes azért áll el a keresettől, mert az alperes a követelések előterjesztését követően önként teljesítette azokat, a bíróság a felperes kérelmére elrendeli, hogy az alperes térítse meg a felperes bírósági költségeit.
- Ha a felperes mentesül a bírósági költségek megfizetése alól, az alperest a felperes bírósági költségeinek a nemzeti költségvetés részére való megfizetésére kötelezik olyan arányban, amilyen arányban a keresetnek helyt adtak.
- Ha a keresetet elutasítják, további intézkedés nélkül hagyják, vagy a felperes visszavonja a keresetet, a felperest kötelezik a nemzeti költségvetésbe előzetesen be nem fizetett bírósági költségek megfizetésére. Ha azonban a felperes azért nem érvényesíti követelését, mert az alperes a kereset benyújtását követően önkéntesen teljesítette azt, az alperest kötelezik a bírósági költségek nemzeti költségvetésbe történő befizetésére.
- Ha a követelést részben kielégítették, de az alperes mentesül a bírósági költség megfizetése alól, a költségeket a bírósági költség megfizetése alól nem mentesülő felperesnek kell megfizetnie, az elutasított követelés összegének arányában.
- Ha mindkét fél mentesül a bírósági költségek megfizetése alól, a költségeket az állam viseli.
- A bíróság vagy a bíró az egyén pénzügyi helyzetének figyelembevételével elhalaszthatja a bírósági költségek megfizetését, vagy részletekben történő fizetést engedélyezhet.

Az eljárási illeték megtérítése:

Az eljárási illeték visszatérítésének indokairól és eljárásáról a portálon az „Illeték-visszatérítés” (nodevu atmaksa) menüpontban található információ.

II. AZ ELJÁRÁSSAL KAPCSOLATOS KÖLTSÉGEK a következők:

- ügyvédi munkadíj,
- a bírósági tárgyalásokra való utazással kapcsolatos költségek,
- a bizonyítékok beszerzésével kapcsolatos költségek,
- az államilag finanszírozott költségmentesség költségei (a 2016. március 1-je után indított eljárásokra kell alkalmazni),
- a tolmács bírósági tárgyaláson való közreműködésének költségei.

Az eljárással kapcsolatos költségek megtérítése:

- Az eljárással kapcsolatos költségeket a törvényben meghatározott összegben kell megtéríteni.
- Az alperest kötelezik a felperes eljárással kapcsolatban felmerült költségeinek viselésére, ha a felperes követelését részben vagy egészben kielégítette, és ha a felperes azért vonja vissza a követeléseit, mert azokat az alperes a kereset benyújtását követően önkéntes alapon kielégítette.
- Ha a keresetet elutasítják, a bíróság kötelezi a felperest, hogy térítse meg az alperes eljárással kapcsolatos költségeit.
- Ha az államilag finanszírozott költségmentesség költségeit viselő fél mentesül a bírósági költségek megfizetése alól, az államilag finanszírozott költségmentességgel kapcsolatos költségeket az állam viseli.

2 Mit jelent pontosan a költségmentesség?

Az államilag finanszírozott költségmentesség a jogi ügyek bíróságon kívüli vagy bírósági úton történő rendezéséhez nyújtott segítség, amelynek célja az érintett személy megsértett vagy vitatott jogainak, valamint törvény által védett érdekeinek a védelme az államilag finanszírozott költségmentességről szóló törvényben (Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums) meghatározott esetekben, eszközökkel és mértékben.

Az államilag finanszírozott költségmentesség a jogi tanácsadásra, az eljárási dokumentumok elkészítésére és a bírósági képviselőre terjed ki.

3 Milyen követelmények vonatkoznak a költségmentesség megadására?

Az alábbi személyek részesülhetnek államilag finanszírozott költségmentességben:

1. alacsony jövedelmű vagy rászorulóknak minősülő személy – a vonatkozó igazolásokat a helyi szociális szolgálatok állítják ki;
2. az a személy, aki váratlanul olyan körülmények közé és pénzügyi helyzetbe kerül, amelyek megakadályozzák abban, hogy jogai védelmét biztosítsa (természeti katasztrófa, vis maior vagy egyéb, a személyen kívül álló körülmények) – a vonatkozó információkat és bizonyítékokat a személynek kell benyújtania;
3. azok a személyek, akik teljes mértékben az államtól vagy a helyi önkormányzattól függenek – a vonatkozó információkat az érintett személy vagy a bírósági igazgatási hivatal (Tiesu administrācija) kérésére az államnak vagy a helyi önkormányzati szervnek kell benyújtania.

Részlegesen államilag finanszírozott költségmentesség, amelyhez az érintett személy önrészt fizet, valamint ügyvédi segítség bizonyos típusú polgári ügyekben (közgyűlési határozat érvénytelenítésére irányuló ügyek, szerződési jogviták, amelyekben a követelés összege meghaladja a 150 000 EUR-t, valamint üzleti titkok jogellenes megszerzéssel, felhasználással és nyilvánosságra hozattal szembeni védelmével kapcsolatos ügyek) nyújtható az alábbi feltételeknek megfelelő személyeknek:

1. jövedelmük nem haladja meg a lettországi havi minimálbért;
2. pénzügyi helyzetük alapján jogosultak költségmentességre.

A bejelentő személyek anyagi helyzetüktől függetlenül jogosultak államilag finanszírozott költségmentességre.

A határokon átnyúló jogvitában költségmentességre szoruló, az EU valamelyik tagállamában szokásos tartózkodási hellyel vagy lakóhellyel rendelkező személy a pénzügyi helyzete és jövedelmi szintje alapján akkor tekinthető jogosultnak arra, hogy a jogvita elbírálásához Lettországra költségmentességet kapjon, ha a költségmentesség igénylésének napján az előző három hónapra vonatkozó átlagos havi jövedelme nem haladta meg a lettországi havi minimálbér 50%-át, az egyéb alkalmazandó szabályozási feltételekre is figyelemmel.

4 Minden típusú eljárásra vonatkozik a költségmentesség?

Az államilag finanszírozott költségmentesség az indokolt polgári jogviták és polgári ügyek bírósági rendezéséhez az ítélet jogerőre emelkedéséig jár, kivéve például a következőket:

1. az adott személy kereskedelmi vagy üzleti tevékenységéhez vagy független szakmai tevékenységéhez közvetlenül kapcsolódó követeléssel kapcsolatos ügyek;
2. vám- vagy adóügyekkel kapcsolatos ügyek;
3. a becsület és méltóság megsértésével kapcsolatos követeléssel kapcsolatos ügyek;
4. nem vagyoni kár orvoslásával kapcsolatos ügyek, kivéve azokat az eseteket, amikor a költségmentesség nyújtása a bűncselekmény következtében a sértettnek okozott nem vagyoni kár orvoslásához kapcsolódik;
5. a választottbíróság vagy más alternatív vitarendezési mechanizmusok által elbírált jogviták;
6. a luxustárgyakkal vagy luxusszolgáltatásokkal kapcsolatos követelésre vonatkozó ügyek;
7. a költségmentesség költségei a követelés összegéhez képest aránytalanul magasak.

5 Szükség esetén igénybe vehető különleges eljárás?

Az érintett személynek be kell nyújtania a bírósági igazgatási hivatalhoz a költségmentesség iránti, kitöltött kérelmet (igénylőlapot), amelyhez mellékelni kell a kérelemben szereplő információkra vonatkozó igazoló dokumentumok (az államilag finanszírozott költségmentességre való jogosultságot igazoló dokumentumok, valamint a polgári jogvita és a kapcsolódó eljárás jellegét ismertető dokumentumok) másolatait. Az iratokat személyesen, postai úton vagy a pasts@ta.gov.lv e-mail-címen, időbélyegzővel ellátott elektronikus aláírással kell benyújtani a bírósági igazgatási hivatalhoz.

A bírósági igazgatási hivatal a kérelem kézhezvételétől számított 21 – illetve ha az ügy gyermekek jogait érinti, a kérelem kézhezvételétől számított 14 – napon belül megvizsgálja a kérelmet, és határozatot hoz a költségmentesség megadásáról vagy a kérelem elutasításáról.

Ha további információkat kérnek, a határozathozatal határidejét elhalasztják a szükséges információk beérkezéséig vagy a benyújtás határidejének lejártáig.

A költségmentesség megadásáról szóló határozat meghozatalakor a bírósági igazgatási hivatal kijelöl egy költségmentességet nyújtó szolgáltatót, amely erre vonatkozó szerződést kötött a bírósági igazgatási hivatallal.

A költségmentesség biztosításáról szóló határozat meghatározza a költségmentesség nyújtóját, valamint a költségmentesség nyújtásának helyét és idejét.

A kérelmezőt a költségmentesség megítéléséről vagy a kérelem elutasításáról szóló döntésről írásban, a kérelemben megadott címre küldött postai vagy elektronikus üzenetben értesítik; a kérelmező azonban személyesen is átveheti az értesítést a bírósági igazgatási hivatal irodájában.

A bírósági igazgatási hivatal határozata ellen az Igazságügyi Minisztériumnál, az Igazságügyi Minisztérium határozata ellen pedig a közigazgatási bíróságnál lehet fellebbezni.

A részleges költségmentesség (azaz a polgári eljárások bizonyos típusaiban nyújtott ügyvédi segítség) nyújtására vonatkozó esetekben a bírósági igazgatási hivatal a költségmentesség iránti kérelem kézhezvételétől számított egy hónapon belül határozatot hoz, amelyben meghatározza a költségmentesség mértékét és a költségmentességért teljesítendő befizetés határidejét. A befizetés beérkezését követően hét napon belül megbízást állítanak ki a költségmentesség nyújtójának az államilag finanszírozott költségmentesség nyújtásáról. Ha a költségmentesség nyújtásáért teljesítendő befizetés nem érkezik meg, a bírósági igazgatási hivatal határozatot hoz a költségmentesség megszüntetéséről.

Ha határokon átnyúló jogvitában költségmentességet igényel egy olyan személy, akinek a szokásos tartózkodási helye vagy a lakóhelye valamely uniós tagállamban található, és a határokon átnyúló jogvitát Lettországon bírálják el, a bírósági igazgatási hivatal a határokon átnyúló jogvitával kapcsolatban megkapja a másik uniós tagállam illetékes hatósága vagy az érintett személy által továbbított kérelmet, és azt az államilag finanszírozott költségmentességről szóló törvényben megállapított eljárásnak megfelelően bírálja el. Azokban az esetekben, amikor egy határokon átnyúló jogvitát Lettországon kívül bírálják el, annak a személynek, akinek a szokásos

tartózkodási helye vagy a lakóhelye valamely uniós tagállamban található, a bírósági igazgatási hivatalhoz kell benyújtania a vonatkozó kérelmet (a kérelem formanyomtatványa a következő címen érhető el: https://e-justice.europa.eu/topics/taking-legal-action/online-forms/legal-aid-forms_hu). Ilyen esetekben a bírósági igazgatási hivatal az összes fordítás beérkezésétől számított hét napon belül megküldi az érintett uniós tagállam illetékes hatóságának a költségmentesség iránti kérelem és a vonatkozó dokumentumok továbbítására szolgáló, kitöltött formanyomtatványt.

6 Hol szerezhetem be a költségmentesség iránti kérelem nyomtatványát?

Az államilag finanszírozott költségmentesség iránti kérelem formanyomtatványának elérhetősége:

1. a bírósági igazgatási hivatal weboldalán (<https://www.jpa.gov.lv/>), a „Szolgáltatások” (Pakalpojumi) menüpontban (<http://jpa.gov.lv/valsts-nodrosinatas-juridiskas-palidzibas-veidlapas>);
2. a bírósági igazgatási hivatal irodájában (Antonijas iela 6, Riga);
3. azon lett városok és települések helyi hatóságainak irodáiban, ahol a személy bejelentett lakóhelye van, vagy ahol jogszerűen tartózkodik.

Az Európai Unió valamely másik tagállamában (határokon átnyúló jogvitában) benyújtott költségmentesség iránti kérelem formanyomtatványa az európai igazságügyi portálon az „[Online formanyomtatványok](#)” menüpontban érhető el.

7 Mely dokumentumokat kell benyújtani a költségmentesség iránti kérelem nyomtatványával együtt?

Az államilag finanszírozott költségmentesség iránti kérelemhez a következő dokumentumokat kell csatolni:

1. a költségmentességre való jogosultságot igazoló dokumentum másolata, pl. igazolás arról, hogy az illető rászoruló vagy alacsony jövedelmű személynek minősül (vagy más dokumentum, amely igazolja, hogy az illető jogosult az államilag finanszírozott költségmentességre);
2. a jogvita jellegét, az ügyben folytatott eljárást stb. ismertető dokumentumok másolatai (például: megállapodás, bírósági idézés, a családjogi bíróság határozata).

Az államilag finanszírozott költségmentesség egyéb ügycategóriákban történő nyújtásának feltételeiről és eljárásairól a következő honlapon található információ: <https://jpa.gov.lv/> (a bírósági igazgatási hivatal lett nyelvű weboldala) vagy <https://www.jpa.gov.lv/en> (a bírósági igazgatási hivatal angol nyelvű weboldala).

8 Hová kell benyújtanom a költségmentesség iránti kérelmemet?

A bírósági igazgatási hivatal címe: Antonijas iela 6, Riga, LV-1010.

E-mail: pasts@ta.gov.lv

Ingyenes információs vonal: +371 80001801 (a bírósági igazgatási hivatal által nyújtott szolgáltatásokkal és a formanyomtatványok kitöltésével kapcsolatos tájékoztatás).

9 Hogyan tudhatom meg, hogy jogosult vagyok-e költségmentességre?

Állami finanszírozású költségmentességre jogosultak a rászoruló vagy alacsony jövedelemmel rendelkező személyek, azok akik teljes mértékben az államtól vagy a helyi önkormányzattól függenek, illetve azok, akik váratlanul olyan körülmények közé és pénzügyi helyzetbe kerültek, amely megakadályozza őket jogaik védelmének biztosításában.

Állami finanszírozású költségmentesség peren kívüli és peres polgári ügyekben (beleértve a határokon átnyúló jogvitákat is), a menedékjog biztosításával kapcsolatos közigazgatási ügyekben indított fellebbezési eljárásokban, valamint a megtámadott kitoloncolást elrendelő határozatok elleni fellebbezések vagy a megtámadott kényszerkiutasítási határozatok elleni fellebbezések esetén biztosított.

10 Mit kell tennem, ha jogosult vagyok költségmentességre?

Az érintett személynek be kell nyújtania a bírósági igazgatási hivatalhoz a költségmentesség iránti, kitöltött kérelmet (igénylőlapot), amelyhez mellékelni kell a kérelemben szereplő információkra vonatkozó igazoló dokumentumok (az államilag finanszírozott költségmentességre való jogosultságot igazoló dokumentumok, valamint a polgári jogvita és a kapcsolódó eljárás jellegét ismertető dokumentumok) másolatait. Az iratokat személyesen, postai úton vagy a pasts@ta.gov.lv e-mail-címen, időbélyegzővel ellátott elektronikus aláírással kell benyújtani a bírósági igazgatási hivatalhoz.

Az államilag finanszírozott költségmentesség igénybevételéhez a következő dokumentumokat kell benyújtani a bírósági igazgatási hivatalhoz:

1. a költségmentesség iránti kérelem kitöltött [formanyomtatványa](#) és a költségmentességre való jogosultságot igazoló dokumentum másolata, például a rászoruló vagy alacsony jövedelemmel rendelkező személy helyzetét bemutató igazolás;
2. a jogvita jellegét, az ügyben folytatott eljárást stb. leíró dokumentumok másolatai.

11 Ki választja meg az ügyvédemet, ha jogosult vagyok költségmentességre?

A bírósági igazgatási hivatal a költségmentesség biztosítása céljából megállapodásokat köt a költségmentességet nyújtó szolgáltatókkal. A költségmentesség megadásáról szóló határozat meghozatalakor a bírósági igazgatási hivatal költségmentességet nyújtó szolgáltatót rendel ki az adott ügyhöz.

12 Az eljárás minden költségére kiterjed a költségmentesség?

Kivételek hiányában a magánszemélynek saját magának kell viselnie az eljárás költségeit.

13 Ki viseli az egyéb költségeket, ha csak korlátozott mértékű költségmentességre vagyok jogosult?

A költségmentesség által nem fedezett költségeket a magánszemélynek kell viselnie.

14 A fellebbezésekre is kiterjed a költségmentesség?

A bírósági igazgatási hivatal a következő esetekben biztosítja az állam által garantált költségmentességet:

1. alkotmánybírósági eljárásban költségmentességben részesül az a személy, akinek alkotmányjogi panaszával kapcsolatban az Alkotmánybíróság kizárólag a jogalapok hiánya vagy azok nyilvánvaló elégtelensége miatt döntött az eljárás megindításának mellőzéséről;
2. polgári ügyekben (kivéve, ha az ügy vám- vagy adóügyeket, a becsület és méltóság megsértésével kapcsolatos ügyeket, a személy kereskedelmi vagy üzleti tevékenységéhez, vagy önálló szakmai tevékenységéhez közvetlenül kapcsolódó ügyeket stb.);
3. közigazgatási ügyekben:
 - a menedékjog biztosításával kapcsolatos ügyekben indított fellebbezési eljárásokban,
 - a megtámadott kitoloncolást elrendelő határozatok elleni fellebbezések vagy a megtámadott kényszerkiutasítási határozatok elleni fellebbezések során,
 - a gyermek jogainak és jogos érdekeinek védelmére tekintettel a családjogi bíróság határozata ellen benyújtott fellebbezések során,
 - olyan közigazgatási ügyekben, amelyekben a bíróság (a bíró) az ügy összetettségére és a természetes személy pénzügyi helyzetére tekintettel államilag finanszírozott költségmentesség nyújtásáról döntött.

Államilag finanszírozott *részleges* költségmentesség nyújtható az ügyvédi segítségért bizonyos típusú polgári ügyekben:

- a tőkeegyesítő társaság tagjai vagy részvényesei közgyűlése határozatának érvénytelenítését célzó ügyekben,
- a szerződési jogból eredő jogviták esetében, ha a követelés összege meghaladja a 150 000 EUR-t,
- az üzleti titkok jogellenes megszerzésével, felhasználásával és nyilvánosságra hozatalával szembeni védelemmel kapcsolatos ügyekben.

15 Megvonható-e a költségmentesség az eljárás befejezése előtt (vagy visszavonható-e akár az eljárás lezárása után)?

Ha az érintett személynek nincs szüksége a megítélt költségmentességre, a bírósági igazgatási hivatal értesítése mellett az eljárás lezárása előtt visszavonhatja a költségmentesség iránti kérelmét.

16 Megtámadhatom-e a költségmentesség elutasítását?

A bírósági igazgatási hivatal költségmentesség nyújtásáról vagy elutasításáról szóló határozatát [a közigazgatási eljárásról szóló törvényben](#) (Administratīvā procesa likums) meghatározott eljárás szerint lehet megtámadni, és a határozat ellen az említett törvényben meghatározott módon nyújtható be fellebbezés.

17 Felfüggeszti-e a költségmentesség iránti kérelem az elévülési időt?

A költségmentességi kérelem nem függeszti fel az elévülési időt.

Last update: 26/08/2025

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.